

Кореньков О.О.

Політична стратегія й структура організації «Ісламська держава Іраку й Леванту»

У праці досліджено історію виникнення організації «Ісламська держава Іраку й Леванту» (далі – ІДІЛ), її структуру на різних етапах розвитку й стратегію захоплення й контролю над територіями в Сирії в 2013–2014 роках. Метою даного дослідження є визначення внутрішньої структури організації, її тактики й стратегії в реалізації своїх цілей. У дослідженні ми використовуємо методи аналізу першоджерел, пропагандистських матеріалів організації, порівняльний аналіз структурної побудови організації на різних етапах її історії. Результати даного дослідження мають стати матеріалом для подальшого вивчення феномену ІДІЛ і потенційної загрози із боку цієї організації для політичної стабільності й безпеки України.

Ключові слова: ІДІЛ, Ісламська держава, Ірак, структура ІДІЛ, стратегія ІДІЛ.

В работе исследована история возникновения организации «Исламское государство Ирака и Леванта», ее структура на разных этапах развития, а также стратегия, используемая организацией для захвата и обеспечения контроля над территориями в Сирии в 2013-2014 годах. Целью данного исследования является определение внутренней структуры организации, ее тактики и стратегии в реализации своих целей. В исследовании мы используем методы анализа первоис-

точников, пропагандистских материалов организации, сравнительный анализ структурного построения организации на различных этапах ее истории. Результаты данного исследования должны стать материалом для дальнейшего изучения феномена ИГИЛ и потенциальной угрозы со стороны этой организации для политической стабильности и безопасности Украины.

Ключевые слова: ИГИЛ, Исламское государство, Ирак, стратегия ИГИЛ, структура ИГИЛ.

We study the history of the «Islamic State of Iraq and the Levant», its structure at different stages of its development, as well as the strategy used by the organization to capture and provide control over the territories in Syria in 2013-2014. The main goal of this study is to determine the internal structure of the organization, its strategy and tactics to achieve their goals. We use the methods of analysis of primary sources and the organization's propaganda, the comparative analysis of the structural construction of the organization at various stages of its history. The results of this study should become a material for the further study of the phenomenon of ISIL and the potential threat posed by the organization for the political stability and security of Ukraine.

Key words: ISIL, Islamic state, Iraq, ISIL structure, ISIL strategy.

УДК 1.000.165.6

Кореньков О.О.,
аспірант кафедри політології
та міжнародних відносин
Східноукраїнського національного
університету імені Володимира Даля

Актуальність теми дослідження пов'язана із активізацією міжнародної боротьби проти організації «Ісламська держава Іраку й Леванту», більш відомої як ІДІЛ, і участю у цій боротьбі України. Україна є активним учасником коаліції країн для боротьби із ІДІЛ із 2014 року, на території нашої країни неодноразово затримували членів і прихильників цієї організації. Однак, незважаючи на цей факт, сама проблема вивчення ІДІЛ і тих загроз, які створює організація для України, залишається другорядною для українських вчених.

Історію, структуру й стратегію організації досліджували такі західні експерти, як Аарон Зелін (експерт Вашингтонського інституту Близькосхідної політики), Айман Джевад ат-Тамімі (випускник Оксфордського університету, експерт the Middle East Forum), Кріс Козак (експерт Вашингтонського «Інституту вивчення війни»). Для вивчення природи ІДІЛ, активності організації у світі створенні окремі напрями й дослідницькі групи в таких дослідницьких організаціях, як «Інститут вивчення війни», «Вашингтонський інститут вивчення Близькосхідної політики». Детально тему ІДІЛ розкрито в роботі Джесіки Штерн і Джона Бергер «ISIS: The State of Terror», Майкла Вайса й Хассана Хассан «ISIS: Inside the Army of Terror», Вільяма МакКентс «The ISIS Apocalypse:

The History, Strategy, and Doomsday Vision of the Islamic State» і інших.

В Україні про ІДІЛ в різний час писали такі журналісти, як Юрій Мацарський, Анатолій Максимов, Петро Шуклінов, Георгій Ерман, експерти Міжнародного центру перспективних досліджень. Однак наукових робіт чи детальних досліджень феномену ІДІЛ і його впливу на міжнародну безпеку й стабільність в українському науковому середовищі немає. Відсутність наукового опрацювання теми ІДІЛ, історії, мети й структури організації із боку українських вчених при активній участі України в кампанії протидії організації й активності її членів на території нашої держави створює проблему дефіциту інформації, яка б допомогла в попередженні небезпек із боку ІДІЛ для України й світу. Ідеологи й члени ІДІЛ розглядають нашу країну як ворога з таких причин, як територіальні претензії до нашої країни і її активна участь у Глобальній коаліції протидії ІДІЛ. Про це свідчать вивчені агітаційні матеріали, поширені ІДІЛ, і поточна активність осередків і членів організації на території України. Так, наприклад, Україна як учасниця Глобальної коаліції була позначена в пропагандистському відео ІДІЛ під назвою «No respite» («Жодної відстрочки»), яке було опубліковане в листопаді 2015 року. Серед інших прапорів країн-ворогів ІДІЛ присутній і прапор України [1].

Про небезпеку із боку ІДІЛ свідчать також дані, надані Службою безпеки Україні, в яких зазначено, що за 2015–2016 роки на території України було виявлено 56 прихильників терористичних структур, 9 іноземних громадян було притягнуто до відповідальності як таких, що вчинили злочини на користь ІДІЛ. Ще 15 осіб наразі перебувають під слідством за злочини в інтересах ІДІЛ. Всього 24 особи, пов'язані з ІДІЛ, були виявлені й затримані СБУ. Більш того, в лавах ІДІЛ у Сирії й Іраку воюють 52 громадянина України, які у випадку повернення на територію України можуть стати центром формування нових осередків організації на території нашої країни.

Метою даної роботи є вивчення історії організації «Ісламської держави Іраку й Леванту», аналіз внутрішньої структури організації, її тактики й стратегії в реалізації своїх цілей. У дослідженні ми використовуємо методи аналізу першоджерел, пропагандистських матеріалів організації, порівняльний аналіз структурної побудови організації на різних етапах її історії.

«Ісламська держава Іраку та Леванту» – це радикальна ісламістська організація, яка визнана ООН і такими країнами, як США, Великобританія, Туреччина, терористичною. Засновником організації, яка згодом стала відома як ІДІЛ, був йорданський громадянин Абу Мусаб Аль-Заркаві. Після проходження наприкінці 90-х років військової підготовки в Афганістані, він створив свою першу організацію під назвою «Джунд аш-Шам» («Солдати Шама») й планував напади й терористичні атаки в Йорданії. У 2003 році, із початком військової операції в Іраку, Заркаві із групою прихильників перебрався на північ Іраку, де готував терористичні й партизанські атаки на солдат коаліції сил операції «Іракська свобода». У 2004 році Заркаві заснував відділення Аль-Каїди в Іраку. Метою організації стало створення на захопленій в результаті бойових дій території «Ісламської держави Іраку». У 2006 році Заркаві загинув від авіа удару коаліції, однак вже через кілька місяців, 15 жовтня 2006 року в іракській провінції Анбар наступники Заркаві проголосили створення «Ісламської держави Іраку» (далі – «ІДІ») – прямого попередника ІДІЛ. У 2007–2008 роках у результаті успішної військової операції сил коаліції й повстання місцевих племен мусульман-сунітів більша частина керівного й особового складу «ІДІ» загинула або потрапила до в'язниць, а невеличкі групи озброєних членів організації перебрались у пустелю в західному Іраку.

У 2010 році, після того, як у результаті операції коаліції загинули два лідери «ІДІ» – Абу Омар аль-Багдаді й Абу Мухаммад аль-Масрі, до влади в «ІДІ» приходять Ібрагім аль-Бадрі аль-Самараї, більш відомий як Абу Бакр аль-Багдаді. Організація поступово відновила свою діяльність на території Іраку, а із початком зброй-

ного протистояння в сусідній Сирії, поширила її на територію цієї країни. У 2012–2013 роках основна увага «ІДІ» (із квітня 2013 року – «Ісламської держави Іраку й Леванту»), або ІДІЛ) концентрувалася на обмежених операціях у Сирії й нападах на тюрми в Іраку. Із початком протестів у провінціях Анбар, Дайала й Ніневія проти політики уряду (очолював Нурі аль-Малікі) бійці ІДІЛ активізують свою діяльність в Іраку. Піком активності ІДІЛ стають операції в містах Рамаді й Фаллуджа, коли в результаті бойових дій бійці ІДІЛ захоплюють їх, і наступ на півночі країни в літку 2014 року, в ході якого ІДІЛ захоплює велику територію (майже 40% Іраку) й друге за кількістю населення місто в країні – Мосул. На сьогодні ІДІЛ – це територія понад 50 тис. кв. км. [2], із населенням від 3 до 6 млн. чоловік. Організація має армію від 30 до 50 тис. бійців і свої відділення в 16 країнах світу, в тому числі – в Росії.

При аналізі політичної структури ІДІЛ потрібно виділити два основні періоди розвитку організації. Перший етап – це так званий період «повстанської організації», який охоплює проміжок часу із 2006 по 2014 роки. Саме в цей час були чітко визначені цілі й ідеологічні основи організації, які озвучив у своєму аудіо виступі перший голова «ІДІ» – Абу Омар аль-Багдаді в 2007 році. У цей же час формується керівний склад організації, який стає основою адміністративного апарату проголошеного в 2014 році «Халіфату».

Найбільшого розвитку структура ІДІЛ за перший період досягла в 2013 році, коли зі створенням офіційного відділення в Сирії організація вперше поширилась за межі основної своєї територіальної бази в Іраку. Так, згідно даних дослідницької групи «Terrorism research and Analysis consortium» [3], на чолі організації стояв емір – військовий і політичний керівник ІДІЛ. Цією людиною із 2010 року рішенням більшості складу Шури (на той час – колективного органу «ІДІ») став Абу Бакр аль-Багдаді. Йому допомагав так званий «кабінет» або група радників із політичних і військових питань. До складу кабінету входило 7 радників із таких питань, як управління організацією, безпека, фінанси, комунікації, військові справи, іноземні бійці й смертники й управління в'язницями.

Емір мав двох заступників, які керували осередками організації в Сирії (керівник – Абу Алі ал-Анбарі, іракський вчитель фізики й радикальний проповідник, загинув у березні 2016 року) й Іраку (керівник – Абу Муслім аль-Туркмані, експолковник в іракській армії часів Саддама Хусейна, загинув у серпні 2015 року). Кожен із цих заступників призначався еміром і був підконтрольний йому, а також керував осередками організацій у провінціях. Найвищим колегіальним органом у структурі ІДІЛ на той час була рада – Шура, яка складалась із заступників еміра, керівників окре-

мих напрямів у організації, найбільш авторитетних військових і релігійних діячів організації. Склад Шури постійно змінювався й налічував із різних даних від 9 до 11 осіб [4]. Очолював Шуру Абу Аркан аль-Амері. Саме Шура мала право знімати й призначати еміра, вирішувала найважливіші релігійні й політичні питання. Шаріатська рада – ще один важливий колегіальний орган у структурі ІДІЛ. Очолювався особисто еміром і складався із 6–7 членів. Серед обов'язків ради були контроль дотримання із боку членів організації, її адміністративних органів і керівництва законів Шаріату.

Адміністративні органи ІДІЛ склалися із Військової ради, Ради безпеки, Шаріатської комісії й керівництва адміністративно-територіальних одиниць організації.

Військова рада складалась із командирів різних підрозділів і налічувала 13 і більше членів. Завданнями Ради було планування, координація й виконання військових операцій ІДІЛ. У різний час вона очолювалась Абу Абдурахманом аль-Білаві (офіцер іракської армії часів Саддама Хусейна, загинув у 2014 році), Абу Ахмадом аль-Алуані (колишній офіцер іракської армії) й Абу Омаром аш-Шишані (колишній сержант грузинської армії, загинув улітку 2016 року).

Рада безпеки – орган у структурі ІДІЛ, який відповідав за зовнішню й внутрішню безпеку організації і її керівництва. Очолювався Абу Алі ан-Анбарі.

Шаріатська комісія – колегіальний орган, завданням якого була підготовка й контроль діяльності шаріатських судів, які діяли на території, підконтрольній ІДІЛ, призначення й виконання покарань, контроль над медійною діяльністю організації. Очолювалась Абу Мухаммадам аль-Аднані (загинув улітку 2016 року).

У 2014 році кількість провінцій («вілайетов») ІДІЛ становила 16:8 в Іраку й 8 у Сирії [5]. Кожна провінція складалась із «секторів», які охоплювали великі міста, райони чи частини території. Керівництво адміністративно-територіальних одиниць ІДІЛ призначалось заступниками еміра. Керівний склад провінції складався із «валі», який мав політичну й релігійну владу в провінції, військового командира провінції й шаріатського судді, який очолював Шаріатську комісію й Раду безпеки провінції.

Другий етап у розвитку політичної структури ІДІЛ розпочався із проголошення 29 червня 2014 року створення «Халіфату». Особливістю цього етапу, який триває дотепер, стало розширення як адміністративної, так і територіальної структур ІДІЛ, або «Ісламської держави» (самоназва організації, далі – «ІД»).

Джерелом інформації про структуру «ІД» став пропагандистський відеоролик, опублікований офіційним інформаційним ресурсом організації до другої річниці проголошення «Халіфату» в червні 2016 року. З інформації на цьому відео можна про-

слідкувати певні зміни в структурі організації, яка вже оголосила себе «державою», сформувавши відповідні органи. На чолі «Ісламської держави» стоїть «халіф», він же «емір правовірних», якому належить вся повнота державної влади, в тому числі військової, судової й релігійної. У здійсненні своїх владних повноважень йому допомагають два консультативних органи: Меджліс Шури й Комітет Уповноважених. Якщо Меджліс Шури є продовженням Шури, яка діяла в організації із 2006 року, то поява Комітету Уповноважених стала фактично переформатуванням і наділенням офіційними повноваженнями так званого дорадчого кабінету еміра в організації.

Меджліс Шури представляє собою зібрання релігійних діячів, що володіють авторитетом в очах прихильників «Ісламської держави». Займається даний орган переважно питаннями релігій і судочинства. Комітет Уповноважених, у свою чергу, формується із числа найбільш високопоставлених осіб організації, керівників його основних структурних і територіальних підрозділів. До таких належать вілайети, дивани й спеціалізовані установи. Саме із цих трьох типів адміністративних структур складається адміністративний скелет «Ісламської держави». Розширення території під контролем ІДІЛ і збільшення кількості функцій призвели до ускладнення структури й завдань, які постали перед організацією із 2014 року, що й зумовило структурну еволюцію ІДІЛ.

Вілайет – адміністративно-територіальна одиниця «Ісламської держави». Усього їх налічується 35, в тому числі 19 вілайетів у Сирії й Іраку, ще 16 – за межами цих країн. На чолі кожного вілайета стоїть призначений особисто «халіфом» намісник, або «валі». Валі здійснює управління у ввіреному йому регіоні, а найбільш серйозні й складні питання він передає на розгляд Комітету Уповноважених.

На початку 2016 року в адміністративно-територіальній структурі «ІД» існували такі вілайети, як: Аль-Барака, Аль-Хейр, Ар-Ракка, Дім ашк, Халейб, Хомс, Хама (вілайети в Сирії), Багдад, Аль-Анбар, Аль-Фаллуджа, Салахад-Дін, Каркук, Шималь Багдад, Аль-Джануб, Аль-Джазіра, Діджле, Найнава, Діяла, Аль-Фурат (вілайети в Іраку й частково в Сирії). Вілайети за межами Іраку й Леванту: Неджд, Аль-Хіджаз (Саудівська Аравія), Синай (Єгипет), Аль-Барка, Тарабулус, Фізан (Лівія), Аль-Джазаїр (Алжир), Гарб Іфрікія (Нігерія), Аль-Ліва аль-Ахдур, Аден Абьяд, Шабва, Хадрамаут, Аль-Байда, Сана (Ємен), Хорасан (Афганістан), Аль-Кавказ (Росія).

Диван – основна функціональна одиниця в структурі виконавчих органів «Ісламської держави». Утворено 14 диванів, нагляд над кожним із яких здійснює Комітет Уповноважених. На чолі цих виконавчих органів влади стоять еміри. Диван аль-Када-валь-Мазалім (Відомство судів і тяжб)

роз'яснює положення законів шаріату, розглядає в судах справи, контролює діяльність суддів, виконує покарання. Диван аль-Хісба (Релігійна поліція) стежить за дотриманням релігійних і морально-етичних норм населенням. Диван ад-Дава-ва-ль-Масаджід (Відомство проповідей і мечетей) призначає імамів і проповідників, організовує курси навчання шаріату, будує й реставрує мечеті. Диван аз-Захят (Відомство по закяту) збирає й розподіляє закят (спеціальний податок в Ісламі). Диван аль-Джунд (Військове відомство) планує військові дії, організовує підготовку бійців, розподіляє підрозділи, частини, з'єднання, охороняє прифронтові райони. Диван аль-Амні-ль-Амм (Відомство громадської безпеки) підтримує внутрішній порядок на підконтрольній території, веде контррозвідувальну діяльність. Диван Бейт-аль-Маль (Казначейство) відповідальний за збереження й примноження багатств, захоплених бійцями «ІД». Диван аль-Іалям-аль-Маркязі (Центральне відомство в справах ЗМІ) організовує пропаганду через мережу підконтрольних видань («Ан-Наба», «Аджнад», «Аль-Хаят», «Аль-Фуркан», радіо «Аль-Баян», інформаційні служби вілайєтів). Диван ат-Таалім (Освітнє відомство) займається складанням навчальних програм, відповідних ідеології «ІД», набирає викладацький склад, організовує навчальний процес. Диван ас-Сіхха (Відомство охорони здоров'я) займається протидією поширенню епідемічних захворювань, забезпечує охорону здоров'я населення в підконтрольних «ІД» районах. Диван аз-Зіраа (Сільськогосподарське відомство) забезпечує продовольством населення й бійців «ІД». Диван ар-Ріказ (Відомство природних багатств) займається експлуатацією історичної спадщини й природних ресурсів, які потрапили під контроль «ІД». Диван Фей-ва-ль-Ганаїм (Відомство трофеїв) забезпечує облік і розподіл трофеїв. Диван аль-Хідмат (Відомство ЖКГ) займається забезпеченням функціонування міської інфраструктури на зайнятій «ІД» території, зокрема, енерго- й водопостачання.

Третім типом організації, яка існує в політичній і адміністративній структурі «ІД», є спеціальні служби. До них відносяться:

Хейату-ль-Хіджра (Служба хіджри) займається прийомом іноземних добровольців і їх сімей, а також їх розміщенням на території «ІД». Крім того, є дані, що ця служба здійснює контроль за прикордонними переходами на ділянках кордону, зайнятих бійцями «ІД».

Хейату Шууні-ль-Усра-ваш-Шухада (Служба у справах військовополонених і мучеників) відповідає за роботу зі звільнення захоплених бійців «ІД». Крім того, даний заклад опікується сім'ями вбитих бійців.

Мактаб аль-Алякаті-ль-Амма-ва-ль-Ашаір (Бюро зв'язків із громадськістю й племенами) під-

тримує відносини керівництва «ІД» із лояльними йому племенами.

Мактаб аль-Бухус-вад-Дірасат (Дослідницьке бюро) відповідає за дослідження в області мусульманського права.

Идар-ль-Вілаяті-ль-Баїда (Управління далеких вілайєтов) займається координацією дій осередків «ІД», що діють за межами Іраку й Сирії.

Перелік адміністративних структур і владних органів дає уявлення про ті функції й завдання, які ставить перед собою керівництво «ІД» при реалізації влади на контрольованій організації території. Цікаво, що в структурі диванів ціле відомство займається збиранням і розподілом військових трофеїв. Також показово, що в деяких органах «ІД» копіює адміністративну систему звичної держави.

Багаторівнева й складна структура ІДІЛ як організації створювалась відповідно до не менш складної й багаторівневої стратегії захоплення, організації й управління територіями. Творцем цієї стратегії можна вважати Саміра Абд Мухаммада аль-Хлифаві, більш відомого як Хаджи Бакр, голову військової ради ІДІЛ і другу людину в структурі організації після Абу Бакра аль-Багдаді. У 2014 році в ході наступу на позиції ІДІЛ у Сирії повстанці з опозиційних Башару Асаду організації захопили місто Таль Ріфат на півночі провінції Алеппо. У ході операції було вбито людину, на перший погляд непримітну, однак, як виявилось згодом, дуже важливу для ІДІЛ. Цією людиною був Хаджи Бакр, колишній полковник іракської розвідки часів Саддама Хусейна, який із початком війни в Іраку приєднався до організації. У його помешканні в Таль Ріфаті було знайдено документи, в яких детально розписувався план побудови організації, її тактики й стратегії захоплення території. Ці документи навесні 2015 року з'явилися на шпальтах німецького видання Spiegel [6]. Згідно «плану Хаджи Бакра», стратегія ІДІЛ із захоплення території складалась із п'яти основних етапів, які мали реалізовуватися послідовно.

- 1) розвідка території;
- 2) військова присутність;
- 3) місіонерська діяльність;
- 4) контроль за дотриманням моральних норм і практик, а також контроль за громадською сферою;
- 5) адміністративне управління територією.

У залежності від ступеню контролю ІДІЛ над певною територією, політичних, військових обставин на даній території й навколо стратегія організації зманивалась від поміркованої при частковому контролі до радикального запровадження системи ІДІЛ при повному контролі й відсутності конкуренції із боку інших військових чи політичних сил.

На першому етапі свого існування на певній території прихильники або функціонери ІДІЛ створювали в місті чи селищі розгалужену сис-

тему розвідки й збору необхідної інформації. Як правило, потенційних розвідників і інформаторів вони набирали із числа відвідувачів просвітницьких центрів, які діяли на території того чи іншого населеного пункту. Добровольці із числа відвідувачів мали збирати інформацію про політичну ситуацію в місті, центри впливу, заможних і авторитетних людей у місті, їхні родини, про військових чи повстанців, які також діють у місті, їхні сили й рівень морального духу. Із зібраного матеріалу робились висновки про потенційних прихильників чи противників організації в місті.

Після першого етапу, коли основна інформація про місто акумулювалася, починався етап побудови військової присутності. Це могли бути озброєні загони, окремі бійці чи повноцінні табори із підготовки бійців, головним завданням яких був захист осередку й інфраструктури ІДІЛ на даній території. Згодом, коли кількість і сила озброєної групи ставала достатньою для проведення самостійних операцій, група розпочинала операції проти противників ІДІЛ. Третій етап розпочинався після того, як сили ІДІЛ у населеному пункті ставали достатніми для самозахисту. Розпочиналась агітаційна й просвітницька робота із населенням, якому в різних формах і через різні канали доносили ідеологію ІДІЛ, цілі й завдання організації, інформацію про її ворогів тощо. Коли могутність осередку зростає до рівня, який забезпечував не тільки самозахист, але й можливість атакувати противника, ІДІЛ розпочинала запровадження моральних правил і норм життя на даній території. Ця діяльність, «хізба», мала на меті побудувати альтернативний механізм реалізації влади в суспільстві. На вулицях міст з'являлись озброєні люди, які слідували за дотриманням норм і принципів ІДІЛ.

Останній етап, коли вже на території не існувало жодної опозиційної ІДІЛ сили, а мешканці території були ознайомлені із сутністю й програмою ІДІЛ, запроваджувалась адміністративна система. Створювались служби й органи для вирішення певних суспільних проблем, таких як лікування, освіта, захист бідних тощо. Уводились податки, встановлювалась судова система. Особлива увага приділялась встановленню системи шаріатських судів, які повністю заміняли встановлені раніше на території судову і юридичну систему. На базовому рівні забезпечувалось медичне обслуговування, продаж чи розподіл продуктів харчування. Так вибудовувалась структура організації, яка згодом стане відомою світу як «Ісламська держава».

За результатами аналізу відкритих джерел і пропагандистських матеріалів організації, відомої як

«Ісламська держава Іраку та Леванту», можна зробити висновок про складну й багаторівневу структуру й комплексну природу цієї організації. Порівняння структури організації в різні періоди її історії дає змогу побачити, як організація розвивалась під впливом зміни політичного, військового й економічного середовища. Зміни в структурі й функціональних обов'язках окремих її елементів стали результатом поступової реалізації на практиці основних ідей і завдань організації – побудови держави на засадах ідеології й філософії ІДІЛ. Таке поєднання послідовності й гнучкості, що проявила ІДІЛ, доводить наявність у керівництві організації досвідчених і талановитих стратегів і практиків, які в більшості своїй мали управлінський і організаторський досвід завдяки роботі в органах державної влади й безпеки часів Саддама Хусейна. Стратегія захоплення й утримання політичної влади на підконтрольній ІДІЛ території за допомогою комплексу методів (тероризм, пропаганда, виконання соціальних і комунально-господарських функцій) свідчить про наявність значних ресурсів і якісного планування їх використання для досягнення чітко визначених цілей. Усе це доводить необхідність більш детального вивчення феномену ІДІЛ і її впливу на національну безпеку України і її міжнародне становище.

ЛІТЕРАТУРА:

1. 7 NEWS SYDNEY. «Australia featured in new Islamic State propaganda video»/7 news Sydney. – November 27, 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://au.news.yahoo.com/a/30214213/australia-featured-in-new-islamic-state-propaganda-video/#page1>.
2. IHS Conflict Monitor. «Islamic State territorial losses». – October, 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://cdn.ihs.com/www/images/Islamic_State_territorial_losses_Jan_2015_Oct_2016.jpg.
3. CNN. «The anatomy of ISIS: How the 'Islamic State' is run, from oil to beheadings»/CNN. – January 14, 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://edition.cnn.com/2014/09/18/world/meast/isis-syria-iraq-hierarchy/>.
4. Anjarini S. «The Islamic State: from Baghdadi the founder to Baghdadi the «caliph»/Suhaib Anjarini. – July 10, 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://english.al-akhbar.com/node/20599>.
5. Anjarini S. «The Islamic State: from Baghdadi the founder to Baghdadi the «caliph»/Suhaib Anjarini. – July 10, 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://english.al-akhbar.com/node/20599>.
6. Reuter C. «Secret Files Reveal the Structure of Islamic State»/Christoph Reuter. – April 18, 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.spiegel.de/international/world/islamic-state-files-show-structure-of-islamist-terror-group-a-1029274.html>.